

PATVIRTINTA
Klaipėdos „Varpo“ gimnazijos
direktoriaus 2023 m. sausio 25 d.
įsakymu Nr. V-2

KLAIPĖDOS „VARPO“ GIMNAZIJA KŪRYBINIŲ, TIRIAMŲJŲ, PROJEKTINIŲ DARBŲ RENGIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai nusako II klasių mokinių kūrybinių, tiriamųjų, projektinių darbų rengimo tikslus uždavinius, organizavimo tvarką ir vertinimą.

II. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS, PROJEKTINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Kūrybinės, tiriamosios, projektinės veiklos tikslas – formuoti ir plėtoti mokinių tiriamuosius, kūrybinius įgūdžius.

3. Kūrybinės, tiriamosios, projektinės veiklos uždaviniai:

- 3.1. mokyti mokinius priimti iššūkius, kelti aukštus tikslus ir juos įgyvendinti;
- 3.2. ugdyti atsakomybę;
- 3.3. mokyti loginių operacijų: analizuoti, apibendrinti, daryti išvadas;
- 3.4. ugdyti bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius;
- 3.5. ugdyti viešojo kalbėjimo įgūdžius.

III. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS, PROJEKTINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

4. Tiriamųjų kūrybinių darbų veikla yra privaloma visiems II klasių mokiniams.

5. Veikla vykdoma etapais.

5.1. Pirmasis etapas. Mokiniai pasirenka temą. Temas mokiniams siūlo mokytojas.

5.2. Antrasis etapas. Mokiniai kartu su mokytoju (darbo vadovu) aptaria darbo tikslus ir uždavinius, darbo struktūrą, metodus, susitaria dėl darbo atlikimo etapų.

5.3. Trečiasis etapas. Mokiniai renka, kaupia, analizuoja, sistemina informaciją, konsultuojasi su mokytoju.

5.4. Ketvirtasis etapas Mokiniai sukaupę informaciją apibendrina ir kuria darbą.

5.5. Penktasis etapas. Mokiniai darbo vadovui pristato kūrybinio, tiriamojo, projektinio darbo aprašą ir/ar darbą.

5.6. Šeštasis etapas. Mokiniai paruošia viešą kalbą ir pristato parengtą darbą viešai grupėje.

5.7. Septintasis etapas. Geriausiai įvertintų darbų autoriai pristato savo darbus mokslinėje kūrybinių, tiriamųjų, projektinių darbų konferencijoje.

6. Kiekvienais mokslo metais tiriamosios, kūrybinės, projektinės veiklos organizavimo datas savo įsakymu nustato gimnazijos direktorius.

IV. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS, PROJEKGINĖS VEIKLOS PRISTATYMAS

7. Darbas turi būti parašytas taisyklinga lietuvių kalba, laikantis Lietuvoje galiojančių raštvedybos taisyklių ir turėti žemiau išvardytas struktūrines dalis:

7.1. titulinis (viršelis) lapas; (pavyzdys pateiktas 1,2 priede)

7.2. turinys;

7.3. įvadas;

7.4. teorinė dalis (literatūros apžvalga) ir tiriamoji dalis (tyrimo rezultatai);

7.5. išvados ir rekomendacijos (pasiūlymai);

7.6. literatūra (šaltinių ir literatūros sąrašas);

7.7. priedai.

8. Rekomendacijos maketavimui:

8.1. lapo formatas – A4;

8.2. paraštės: viršuje – 2 cm, apačioje – 2 cm, kairėje – 3 cm, dešinėje – 1,5 cm;

8.3. puslapių numeris rašomas puslapio apačioje dešinėje pusėje. Puslapiai numeruojami pradedant nuo antraštinio (ant antraštinio lapo puslapio numeris nerodomas);

8.4. tekstas rašomas 1,5 intervalu tarp eilučių, Times New Roman šriftu:

8.4.1. pavadinimas: 14 pt, pusjuodis šrifto stilius, didžiosios raidės, centruota lygiuotė;

8.4.2. pagrindinis tekstas: 12 pt, normalus šrifto stilius, abipusė lygiuotė, pirmos eilutės įtrauka – 1 cm;

8.4.3. literatūros sąrašas: 12 pt, šrifto stilius normalus, kairinė lygiuotė.

9. Tituliniame puslapyje nurodyti:

9.1. mokyklos, kurioje parengtas darbas, pavadinimą;

9.2. darbo temą;

9.3. mokomąjį dalyką;

9.4. darbo autoriaus vardą ir pavardę, klasę;

9.5. darbo vadovo (-ės) vardą, pavardę ir dėstomą dalyką;

9.6. miesto, kuriame parengtas darbas, pavadinimą ir darbo parašymo metus;

10. Rekomendacijos turiniui:

10.1. turinyje turėtų būti pateikta aiški darbo struktūra: skyriai, poskyriai, juos atitinkantys puslapiai;

10.2. struktūrines dalis galima žymėti arabiškais skaitmenimis (Pvz. 1 skyrius). Jei darbas sudarytas iš daugiau nei 3 skyrių, rekomenduojama jų pavadinimus, taip pat poskyrius ir skirsnius žymėti arabiškais skaitmenimis. Pirmieji skyriai gali būti teorijos analizė, o paskesni – pristatomas ir aprašomas tyrimas, t. y. praktinė dalis.

11. Rekomendacijos įvadui:

11.1. temos aktualumas. Šioje darbo dalyje reikia įrodyti, pagrįsti pasirinktos temos aktualumą. Svarbu parašyti įvadą taip, kad jį perskaičius galima būtų susidaryti vaizdą apie darbą;

11.2. darbo tyrimo tikslas ir uždaviniai. Turi būti suformuluojamas vienas tyrimo tikslas ir keletas uždavinių (2–5). Darbo tyrimo tikslas turi atitikti pasirinktos temos pavadinimą. Jis nusakomas vienu aiškiai mintį išreiškiančiu sakiniu, prasidedančiu veiksmažodžio bendratimi. Pvz. „Išanalizuoti X problemą“. Tikslui ir uždaviniams suformuluoti rekomenduojama vartoti veiksmažodžių bendratis: „atskleisti, nustatyti, pagrįsti, palyginti, įvertinti, parengti, iširti“. Tyrimo uždaviniai – tarsi maži žingsneliai (darbo eiga), kuriais yra atskleidžiamas tikslas;

11.3. naudoti metodai. Skiriami tokie pagrindiniai temos tyrimo metodai: literatūros analizė, lyginamoji analizė, interviu, stebėjimas, apklausa, eksperimentas, statistiniai duomenų apdorojimo metodai ir kt.;

11.4. jei baigiamąjį darbą rašo keli mokiniai, tai įvade turi būti nurodoma, koks kiekvieno autoriaus indėlis į darbą. Galima nurodyti kiekvieno skyriaus autorių ar autorius.

12. Rekomendacijos teorinei ir praktinei darbo dalims:

12.1. teorinės dalies pradžioje turėtų būti paašškintos tik šiam darbui būdingos pagrindinės sąvokos ir terminai. Tiriamoji dalis – praktinio tyrimo gautų duomenų analizė. Čia galima informaciją pateikti grafikuose, lentelėse, diagramose. Akcentuoti, analizuoti ir aprašyti, ką rodo skaičiai, faktinė medžiaga;

12.2. jei iliustracijų (grafikų, diagramų ir kt.) yra daugiau negu viena, jos numeruojamos. Numeriai ir pavadinimai rašomi po iliustracija: numeris – 10 pt, pusjuodis šrifto stilius; iliustracijos pavadinimas – 10 pt, normalus šrifto stilius. Pvz.:

1 pav. Pavadinimas

12.3. jei lentelių yra daugiau negu viena, jos numeruojamos. Lentelės numeris rašomas prieš lentelės antraštę, dešinėje: numeris – 10 pt, pusjuodis šrifto stilius; lentelės pavadinimas: 10 pt, normalus šrifto stilius. Pvz.:

1 lentelė. Pavadinimas

13. Rekomendacijos citatoms ir nuorodoms. Citatos ir nuorodos tekste pateikiamos keliais būdais. Reikėtų pasirinkti vienos formos variantą ir to laikytis visame darbe. Cituojant nieko negalima keisti. Būtina parašyti šaltinį, iš kur paimta citata. Bibliografiniai (naudotos literatūros) duomenys gali būti pateikiami: puslapio išnašoje, pagrindiniame tekste, darbo pabaigoje.

13.1. Cituojant kitų autorių mintis jos išskiriamos kabutėmis. Tai daroma tada, kai originalo žodžiai yra itin svarbūs.

13.2. Po citatos skliausteliuose rašoma autoriaus pavardė, šaltinio publikavimo metai.

14. Rekomendacijos išvadoms. Išvados atliekamos remiantis iškeltais uždaviniais. Pateikiamos pagrindinės ir svarbiausios viso darbo išvados. Išvadose turėtų būti parašyta:

14.1. kas tirta;

14.2. koku būdu tirta;

14.3. kas nustatyta.

15. Rekomendacijos literatūros sąrašui:

15.1. literatūros sąrašas pateikiamas po išvadų. Jame nurodomi tik tie šaltiniai, kurie paminėti, cituoti ar aptarti tekste;

15.2. literatūros šaltiniai numeruojami;

15.3. sąrašas sudaromas abėcėlės tvarka, teikiant pirmenybę lotyniškam raidynui (pirmiausiai rašomi lietuviški, angliški, prancūziški, vokiški pavadinimai; pabaigoje rusiški);

15.4. visi pavadinimai rašomi originalo kalba;

15.5. elektroniniai leidiniai rašomi po spaudinių;

16. Rekomendacijos priedams. Priedai – tokia darbo dalis, kurią paprastai sudaro pagalbinė medžiaga, kuri įdėta į pagrindinį tekstą, jį be reikalo perkrautų. Kiekvienas priedas pradedamas nauju puslapiu ir numeruojamas eilės tvarka.

17. Darbo apimtis:

17.1. teorinio kūrybinio, tiriamojo, projektinio darbo mažiausia apimtis 500 žodžių;

17.2. praktinio kūrybinio, tiriamojo darbo (sukurtas produktas) mažiausia apimtis 300 žodžių.

V. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS, PROJEKTINĖS VEIKLOS VIEŠAS PRISTATYMAS

18. Mokiniai paruošia viešą kalbą (iki 10 min.) ir pristato savo veiklą:

- 18.1. prisistatymas (darbo autorius, temos pavadinimas);
  - 18.2. temos aktualumas, pasirinkimo motyvai;
  - 18.3. darbo tikslas, uždaviniai, metodai;
  - 18.4. tyrimo organizavimas arba kūriny;
    - 18.5. darbo rezultatai (atrenkami svarbiausi duomenys, atspindintys darbo rezultatus.
- Galima iliustruoti diagramomis, lentelėmis, praktiniais darbais);
- 18.6. apibendrinimas, išvados ir atsakymai į klausimus.

VI. TIRIAMOSIOS, KŪRYBINĖS , PROJEKTINĖS VEIKLOS VERTINIMAS

19. Visi mokinio(u) darbo etapai vertinami taškais:

Vertinimas	Taškai
Kūrybinio, tiriamojo darbo atlikimo plano sudarymas	2
Informacijos šaltinių paieška	
Ieškojo savarankiškai	3
Ieškojo padedamas mokytojo	1
Visus šaltinius pateikė mokytojas	0
Informacijos šaltinių analizavimas	
Analizavo savarankiškai	3
Analizavo padedamas mokytojo	2
Laiko planavimas	2
Darbo atlikimas	10
Darbas atliktas savarankiškai, atitinka reikalavimus: yra įvadas, iškeltas tyrimo tikslas, suformuluota problema, atliktas anketavimas, pateiktos išvados. Rašoma moksliniu stiliumi (kalba dalykiška, vartojama sąvokų, pateikiami apibendrinti duomenys), nėra raštingumo klaidų.	
Darbo įformintas pagal reikalavimus	10
Darbo viešas pristatymas	10
Iš viso taškų	40

20. Taškai konvertuojami į pažymį taip: surinkti taškai x 0,25. Gautas įvertinimas apvalinamas pagal apvalinimo taisyklę. Pvz.: (surinkta 30 taškų - $30 \times 0,25 = 7,5$, įvertinimas 8).

21. II klasių mokinių gauti pažymiai įrašomi į II pusmečio ir metinę pasiekimų suvestinę kaip atskiras dalykas „Kūrybiniai, tiriamieji, projektiniai darbai.“ Baigus pagrindinio ugdymo programą, išduodant pagrindinio išsilavinimo pažymėjimą, įrašas padaromas ir pažymėjime.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Kūrybinių, tiriamųjų, projektinių darbų atlikimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

23. Kūrybinė, tiriamoji, projektinė veikla aptariama mokytojų tarybos posėdyje.

TITULINIO PUSLAPIO REIKALAVIMAI

Titulinio puslapio dalys	Raidžių dydis	Lygiuotė
1. Gimnazijos pavadinimas	14 pt, didžiosios raidės	Centrinė
2. Darbo autoriaus vardas ir pavardė	14 pt, didžiosios raidės, pusjuodis (bold)	Centrinė
3. Darbo autoriaus klasė	14 pt, mažosios raidės	Centrinė
4. Darbo tema	16 pt, didžiosios raidės, pusjuodis (bold)	Centrinė
5. Darbo tipas	14 pt, kursyvas, mažosios raidės	Centrinė
6. Darbo vadovas	14 pt, mažosios raidės	Dešinioji
7. Darbo atlikimo vieta, metai	14 pt, mažosios raidės	Centrinė

KLAIPĒDOS „VARPO“ GIMNAZIJA

VARDENIS1 PAVARDENIS1

IIa klasēs mokinys

PAVADINIMAS

X DALYKO TIRIAMASIS DARBAS

Darbo vadovas Vardenis Pavardenis

Klaipēda, 2023 m.